

Bryssel 14.7.2021
COM(2021) 550 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**Valmiina 55:een: Vuoden 2030 ilmastotavoitteesta totta matkalla kohti
ilmastoneutraaliutta**

1. VALMIINA 55:EN: VUODEN 2030 ILMASTOTAVOITTEESTA TOTTA MATKALLA KOHTI ILMASTONEUTRAALIUTTA

Ihmiskunta on nyt ratkaisevassa vaiheessa siinä, miten toimimme ilmastonmuutokseen ja luontokatoon liittyvässä hätätilanteessa. Olemme viimeinen sukupolvi, joka voi vielä toimia ajoissa. Tämä vuosikymmen on viimeinen hetki toteuttaa Pariisin sopimuksen mukaiset sitoumukset ja varmistaa terveys, hyvinvointi ja vauraus kaikille. EU on toiminut esimerkkinä asettaessaan kunnianhimoisia tavoitteita nettopäästöjen vähentämiseksi vähintään 55 prosentilla vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasoon verrattuna, ja EU:n tavoitteena on olla ensimmäinen ilmastoneutraali maanosa vuoteen 2050 mennessä. Näissä tavoitteissa ei enää ole kyse pyrkimyksistä eikä kunnianhimosta vaan velvoitteista, jotka on kirjattu ensimmäiseen eurooppalaiseen ilmastolakiin ja jotka luovat uusia mahdollisuuksia innovoinnille, investoinneille ja työllisyydelle.

Tässä hengessä 55-valmiuspaketilla ”Fit for 55” pyritään luomaan EU:lle valmiudet toteuttaa **perustavanlaatuinen muutos, jota tarvitaan kaikkialla taloudessa, yhteiskunnassa ja teollisuudessa**. Kyseessä on sekä kollektiivinen vastuu että mahdollisuus, jonka on oltava avoin kaikille, niin innovoijille kuin sijoittajille, yrityksille ja kaupungeille sekä kotitalouksille ja yksityishenkilöille. Me kaikki saamme yhteisiä hyötyjä luonnosta, puhtaammasta ilmasta, viileämmistä ja vihreämmistä kaupungeista, kansalaisten terveydestä, energiankäytön ja -laskun pienemisestä sekä uusista työpaikoista, teknologioista ja teollisista mahdollisuuksista. EU:n vihreän siirtymän ytimessä on se, miten voimme saada nämä hyödyt ihmisille mahdollisimman nopeasti ja oikeudenmukaisesti ja samalla vahvistaa kilpailukykyämme, luoda huomisen työpaikkoja ja puuttua tehokkaasti siirtymän kustannuksiin ja vaikutuksiin.

Toimiminen ennen kriittisiä pisteitä ja peruuttamattomia seurauksia antaa meille mahdollisuuden suunnitella muutosta sen sijaan, että joutuisimme ainoastaan reagoimaan ja mukautumaan siihen. Vaikka toimimatta jättämisestä aiheutuu selvästi suurempia kustannuksia kuin ilmastotavoitteiden saavuttamisesta, vakavia seurauksia ei voida kuvata pelkillä luvuilla. Toimimatta jättäminen voisi myös johtaa ihmisten jakautumiseen: niihin, joilla on varaa puhtaaseen ja nykyaikaiseen uusiutuviin energialähteisiin perustuvaan teknologiaan, ja niihin, joilla ei ole muuta vaihtoehtoa kuin käyttää vanhanaikaista ja saastuttavaa teknologiaa. Tulevat sukupolvet joutuvat kärsimään yhä enenevässä määrin voimakkaista myrskyistä, maastopaloista, kuivuudesta ja tulvista sekä konflikteista, joita nämä ilmiöt voivat saada aikaan eri puolilla maailmaa. Näihin kriiseihin vastaaminen edellyttää näin ollen **sukupolvien välistä ja kansainvälistä solidaarisuutta**. Se, mitä saavutamme seuraavalla vuosikymmenellä, ratkaisee lastemme tulevaisuuden. Tämän vuoksi ilmastotavoitteet ja -toimet saavat jatkuvaa ja kasvavaa yleistä kannatusta¹. Ilmastotoimien tehostaminen kiinnostaa erityisesti nuoria, myös tämän päivän teini-ikäisiä, ja he vievät muutosta eteenpäin ja kehottavat hallituksia ja EU:ta toimimaan päättäväisesti ja viipymättä ilmaston ja ympäristön suojelemiseksi seuraavia sukupolvia varten.

Tämänpäiväiset ehdotukset perustuvat Euroopan unionin jo toteuttamaan politiikkaan ja lainsäädäntöön. **Euroopan vihreän kehityksen ohjelmalla valmisteltiin tätä perustavanlaatuista muutosta**. Sillä luotiin perustaa tulevaisuuden taloudelle ja siihen sisältyi merkittäviä strategioita, jotka koskevat muun muassa luonnon monimuotoisuutta,

¹Ilmastonmuutosta käsittelevä Eurobarometri-kysely 513 (julkaistu 5.7.2021)
https://ec.europa.eu/clima/citizens/support_en.

kiertotaloutta, saasteettomuutta, kestävää ja älykästä liikkumista, rakennusten kunnostamista, kestäviä elintarvikkeita, vetyä, akkuja ja merellä tuotettavaa uusiutuvaa energiaa. Siirtymän tukemiseen on varattu ennennäkemättömiä resursseja, kuten EU:n elpymissuunnitelma, **Next GenerationEU** -väline (josta vähintään 37 prosenttia osoitetaan vihreään siirtymään), EU:n seuraava pitkän aikavälin talousarvio vuosiksi 2021–2027 ja jatkuva kestävä rahoituksen ja yksityisten investointien korostaminen. Aiomme jatkossakin hyödyntää ilmastoneutraaliuteen siirtymisen tukemisessa kaikkia EU:n politiikkoja, mukaan lukien tutkimus-, osaamis-, teollisuus-, kilpailu- ja kauppapolitiikka.

Fit for 55 -paketti perustuu myös selkeään näyttöön, joka koskee sekä tarvetta saavuttaa vuodelle 2030 asetettu tavoite että sitä, miten se voidaan saavuttaa kaikkein parhaalla ja oikeudenmukaisemmalla tavalla. Vuoden 2030 ilmastotavoitesuunnitelmassa² arvioitiin vihreän siirtymän mahdollisuuksia ja kustannuksia ja osoitettiin, että toimissa jäädään voiton puolelle, jos niiden yhdistelmässä osutaan oikeaan. Tämä perustuu tietämykseen siitä, että maapallon kannalta hyvä asia on hyvä myös ihmisille ja taloudelle, mistä on osoituksena se, että talous on kasvanut yli 62 prosenttia vuodesta 1990 ja että päästöt ovat samaan aikaan vähentyneet 24 prosenttia, eli kasvu on selvästi voitu erottaa hiilidioksidipäästöistä.

Tämän kokemuksen ja tietämyksen ansiosta tämä valmiuspaketti on kattavin komission koskaan esittämä ilmasto- ja energia-alan ehdotuspaketti, joka luo perustan uusille työpaikoille ja selviytymiskykyiselle ja kestäväälle EU:n taloudelle tulevaisuutta varten. Se luo sääntelyperustan tavoitteiden saavuttamiselle **oikeudenmukaisella, kustannustehokkaalla ja kilpailukykyisellä** tavalla. Siinä asetetaan hiilelle hinta aiempaa useammilla aloilla, mikä tuo merkittäviä lisätuloja oikeudenmukaisen siirtymän varmistamiseksi ja tekee puhtaista ratkaisuista halvempia. Sillä tuetaan uusiutuvan energian käytön ja energiansäästöjen lisäämistä. Sillä helpotetaan puhtaiden uusien ajoneuvojen ja puhtaampien liikennepolttoaineiden myynnin kasvua. Paketilla varmistetaan, että teollisuus voi johtaa siirtymää, ja annetaan sille riittävä varmuus investointien ja innovoinnin vauhdittamiseksi. Siinä keskitytään energialähteiden verottamiseen ilmasto- ja ympäristötavoitteidemme mukaisesti. Paketissa saastuttaja maksaa -periaate konkretisoituu käytännössä. Sillä pyritään kääntämään laskeva suuntaus luonnon kyvyssä poistaa hiiltä ilmakehästä. Lisäksi ilmastotoimia edistämällä maailmanlaajuisesti autetaan varmistamaan, etteivät ilmastotavoitteemme heikenny sen vuoksi, että yritykset altistuvat hiilivuodon riskille.

Fit for 55 -paketilla vahvistetaan **toimien ja esimerkin avulla EU:n maailmanlaajuisia johtajuutta** ilmastomuutoksen torjunnassa. EU:n toimet eivät kuitenkaan yksin riitä eikä niillä voida saavuttaa maailmanlaajuisia päästövähennyksiä, joita koko maailmassa tarvitaan. EU on edelleen täysin sitoutunut monenväliseen maailmanjärjestykseen, ja se kehottaa kumppaneita kaikkialla maailmassa toimimaan yhdessä. Tämän vuoksi EU tekee yhteistyötä G7-maiden, G20-maiden ja muiden kansainvälisten kumppaneiden kanssa osoittaakseen, että ilmastotavoitteiden tiukentaminen, taloudellinen vauraus ja kestävä kasvu voivat kulkea käsi kädessä. Marraskuussa 2021 pidetään Glasgow'ssa ratkaisevan tärkeä Yhdistyneiden kansakuntien 26. ilmastokokous (COP26), ja nyt tehtävillä ehdotuksilla pyritään osoittamaan suunta muun maailman kanssa tehtävää yhteistyötä varten sellaisen vihreän siirtymän aikaansaamiseksi, jolla puututaan olemassa oleviin uhkiin ja luodaan uusia mahdollisuuksia kaikille.

² [COM\(2020\) 562 final](#)

Fit for 55 -paketti koostuu useista toisiinsa liittyvistä ehdotuksista, joilla voimme yhdessä saavuttaa tavoitteemme. Tässä tiedonannossa esitetään yleiskatsaus eri ehdotuksista sekä niiden välisistä yhteyksistä ja selitetään valittua välineistöä. Siinä esitetään, miten paketissa saavutetaan yleinen tasapaino oikeudenmukaisuuden, päästövähennysten ja kilpailukyvyn välillä, ja kuvataan, miten eri politiikat toimivat yhdessä.

Fit for 55 -paketti lyhyesti

55-valmiuspaketti koostuu joukosta **toisiinsa liittyviä ehdotuksia**, joilla pyritään samaan tavoitteeseen eli oikeudenmukaisen, kilpailukykyisen ja vihreän siirtymän varmistamiseen vuoteen 2030 mennessä ja sen jälkeen. Voimassa olevasta lainsäädännöstä tehdään mahdollisuuksien mukaan kunnianhimoisempaa ja lisäksi esitetään uusia ehdotuksia. Paketilla vahvistetaan kaikkiaan kahdeksaa nykyistä säädöstä ja esitetään neljää uutta aloitetta politiikan ja talouden eri aloilla, kuten ilmasto, energia ja polttoaineet, liikenne, rakennukset, maankäyttö ja metsätalous.

Lainsäädäntöehdotusten tukena on vaikutustenarviointi, jossa otetaan huomioon paketin osien sisäiset yhteydet. Analyysi osoittaa, että liiallinen tukeutuminen tiukempiin sääntelypolitiikkoihin johtaisi tarpeettoman suuriin taloudellisiin rasitteisiin, kun taas hiilen hinnoittelu ei yksinään korjaisi markkinoiden jatkuvia toimintapuutteita ja markkinoihin liittymättömiä esteitä. Valitussa politiikkayhdistelmässä on näin ollen huolellisesti pyritty tasapainoon **hinnoittelun, tavoitteiden, normien ja tukitoimenpiteiden** välillä.

Hinnoittelu	Tavoitteet	Säännöt
<ul style="list-style-type: none">•Vahvempi päästökauppajärjestelmä, myös ilmailualalla•Päästökauppajärjestelmän laajentaminen meri- ja tieliikenteeseen sekä rakennuksiin•Päivitetty energiaverodirektiivi•Uusi hiilidioksidipäästöjen tullimekanismi	<ul style="list-style-type: none">•Päivitetty taakanjakoasetus•Päivitetty maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta koskeva asetus•Päivitetty uusiutuvaa energiaa koskeva direktiivi•Päivitetty energiatehokkuus-direktiivi	<ul style="list-style-type: none">•Tiukemmat vaatimukset henkilö- ja pakettiautojen hiilidioksidipäästöille•Uusi infrastruktuuri vaihtoehtoisille polttoaineille•ReFuelEU: kestävämmät lentopolttoaineet•FuelEU: puhtaammat meriliikenteen polttoaineet

Tukitoimenpiteet

- Tulojen ja säännösten käyttäminen innovoinnin edistämiseen, solidaarisuuden rakentamiseen ja heikossa asemassa oleviin kohdistuvien vaikutusten lieventämiseen erityisesti uuden **sosiaalisen ilmastorahaston ja tehostetun modernisaatio- ja innovointirahaston** avulla.

2. KOKO TALOUDEN KATTAVA LÄHESTYMISTAPA: OIKEUDENMUKAINEN, KILPAILUKYKYÄ EDISTÄVÄ JA VIHREÄ SIIRTYMÄ

Fit for 55 -paketin tavoitteena on saavuttaa EU:n korotettu päästövähennystavoite kaikkien eurooppalaisten hyödyksi ja luoda mahdollisuuksia osallistua siirtymään, auttaa tukea eniten tarvitsevia ja saada aikaan suurempia kokonaispäästövähennyksiä. Sillä

tuetaan myös EU:n vihreää elpymistä pandemiasta, autetaan levittämään ympäristönormeja EU:n rajojen ulkopuolelle ja vauhditetaan innovointia tulevaisuuden tuotteissa ja teknologioissa.

2.1 Sosiaalisesti oikeudenmukainen siirtymä: eriarvoisuuden ja energiaköyhyyden torjunta ilmastotoimien avulla

Siirtymä kohti ilmastoneutraaliutta voi olla ainutlaatuinen tilaisuus vähentää systeemistä eriarvoisuutta. Esimerkiksi hiilen hinnoitteluvälineistä saadaan tuloja, ja ne voidaan investoida uudelleen ratkaisuihin, joilla vastataan heikossa asemassa olevien energiaköyhyyden ja liikkumisen haasteisiin, vauhditetaan innovointia ja talouskasvua ja luodaan työpaikkoja. Kyse ei ole pelkästään oikeudenmukaisuudesta ja solidaarisuudesta vaan laajemmasta yhteiskunnallisesta tarpeesta puuttua eriarvoisuuksiin, jotka olivat olemassa ennen Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa ja jotka pahenisivat ilman päättäväisiä toimia ilmastonmuutoksen torjumiseksi ja saasteettomuuden saavuttamiseksi.

Tästä syystä **Euroopan vihreän kehityksen ohjelman keskeisenä periaatteena on solidaarisuus** sukupolvien, jäsenvaltioiden, alueiden, maaseutu- ja kaupunkialueiden sekä yhteiskunnan eri osien välillä, kuten oikeudenmukaisen siirtymän mekanismi ja useat muut EU:n tasolla viime vuosina käyttöön otetut välineet osoittavat. Ilmastoneutraaliuden saavuttaminen edellyttää yhteistä käsitystä tavoitteista, yhteisiä toimia ja erilaisten lähtökohtien ja haasteiden tunnustamista. Monet kansalaiset, erityisesti nuoret, ovat asianmukaisen tiedon voimaannuttamina valmiita muuttamaan kulutus- ja liikkumistapojaan pienentääkseen hiilijalanjälkeään ja elääkseen vihreämmässä ja terveellisemmässä ympäristössä. Tässä paketissa otetaan kuitenkin huomioon myös niiden henkilöiden huolenaiheet, joiden työllisyyteen tai tuloihin siirtymä vaikuttaa.

Tämä lähestymistapa näkyy koko 55 -valmiuspaketissa, jossa pyritään jakamaan ilmastotavoitteista aiheutuva taakka jäsenvaltioiden kesken niiden suhteellisen vaurauden perusteella, otetaan tuloja jaettaessa huomioon jäsenvaltioiden erilaiset valmiudet ja puututaan eriarvoisuuteen kunkin jäsenvaltion sisällä. Tämä kuvastaa tarvetta lisätä solidaarisuutta ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta oikeassa suhteessa tahdin nopeuttamiseen ja tavoitteiden tiukentamiseen.

Tässä hengessä **uusi sosiaalinen ilmastorahasto** tarjoaa jäsenvaltioille kohdennettua rahoitusta niiden kansalaisten tukemiseksi, joihin energia- tai liikenneköyhyys vaikuttaa eniten tai jotka ovat vaarassa kärsiä siitä, että päästökauppa laajennetaan liikenteeseen ja rakennuksiin. Energiaköyhyys koskettaa jo nyt jopa 34:ä miljoonaa ihmistä Euroopan unionissa. Rahastolla autetaan lieventämään niiden kustannuksia, jotka ovat eniten alttiita fossiilisten polttoaineiden hinnannousuille siirtymän aikana. Uudella rahastolla edistetään oikeudenmukaisuutta ja yhteisvastuuta jäsenvaltioiden välillä ja niiden sisällä ja vähennetään samalla energia- ja liikenneköyhyyden riskiä. Rahasto perustuu nykyisiin solidaarisuusmekanismeihin³ ja täydentää niitä. EU:n talousarviosta myönnetään uudesta päästökauppajärjestelmästä saatavia tuloja sosiaalisen ilmastorahaston kautta 72,2 miljardia euroa käyvinä hintoina vuosina 2025–2032. Näin jäsenvaltiot voivat tukea heikossa asemassa olevia pieni- ja keskituloisia kotitalouksia, liikennepalvelujen

³ Esimerkiksi koheesiorahasto, oikeudenmukaisen siirtymän rahasto ja Euroopan sosiaalirahasto plus.

käyttäjiä ja mikroyrityksiä, joihin päästökaupan laajentaminen rakennuksiin ja liikenteeseen vaikuttaa. Välineeseen sisältyy tuki investoinneille, joilla lisätään rakennusten energiatehokkuutta ja peruskorjauksia ja puhdasta lämmitystä ja jäähdytystä sekä integroidaan uusiutuvia energialähteitä siten, että voidaan kestäväällä tavalla vähentää heikossa asemassa olevien kotitalouksien ja mikroyritysten hiilidioksidipäästöjä ja energialaskuja. Siitä rahoitetaan myös päästöttömien ja vähäpäästöisten liikkumispalvelujen saatavuutta. Niin kauan kuin välinettä tarvitaan, siitä voidaan antaa suoraa toimeentulotukea, ja samalla sen kautta toteutetaan ja hyödynnetään vihreitä investointeja, myös elpymis- ja palautumistukivälineen ja Euroopan aluekehitysrahaston kautta.

Välineen määrä vastaa periaatteessa 25 prosenttia odotetuista tuloista, joita saadaan rakennukset ja tieliikenteen kattavasta uudesta päästökaupasta, ja se käynnistyy vuosi ennen hiilen hinnoittelun voimaantuloa, jotta se olisi valmis muutokseen. Se yhdistetään kansallisiin panoksiin, joiden osuus on vähintään 50 prosenttia. Komissio ehdottaa lähiaikoina muutosta omia varoja koskevaan päätökseen ja monivuotiseen rahoituskehukseen 2021–2027, jotta tämä uusi väline voidaan ottaa huomioon. Lisäksi komissio aikoo antaa jäsenvaltioille lisäohjeita ehdotuksessa neuvoston suositukseksi siitä, miten ilmastosiirtymän sosiaaliset ja työhön liittyvät näkökohdat voidaan parhaiten ottaa huomioon.

Komissio arvioi vuonna 2028 sosiaalisen ilmastorahaston toimintaa ottaen huomioon myös taakanjakoasetuksen toivotut vaikutukset ja päästökauppajärjestelmän laajentamisen uusille aloille.

Jotta sosiaalista ulottuvuutta voitaisiin edelleen vahvistaa, komissio kehottaa jäsenvaltioita käyttämään sosiaalisen ilmastorahaston lisäksi osan rakennusten ja tieliikenteen päästöoikeuksien huutokaupasta saatavista tuloista siihen, että lievennetään vaikutuksia, jotka kohdistuvat heikossa asemassa oleviin pieni- ja keskituloisiin kotitalouksiin ja liikennepalvelujen käyttäjiin.

Jäsenvaltiot, joissa fossiilisten polttoaineiden osuus energialähteiden yhdistelmässä on suurempi, kasvihuonekaasupäästöt suuremmat, energiantensiteetti korkea ja BKT asukasta kohti alhainen, hyötyvät myös **tehostetusta modernisaatorahastosta**. Rahaston varat määräytyvät hiilen hinnan mukaan, mutta rahastoon lisätään 192,5 miljoonaa päästöoikeutta.

Taakanjakoasetuksen ja EU:n päästökauppajärjestelmän mukainen solidaarisuus jatkuu erityisesti myös silloin, kun kymmenesosa huutokaupattavista päästöoikeuksista jaetaan uudelleen jäsenvaltioiden kesken.

2.2 Kilpailukykyä edistävä siirtymä: Uusia mahdollisuuksia teollisuuden ja alakohtaisten muutosten mukana

Vuoden 2030 tavoitteen saavuttaminen edellyttää koko talouden systemistä muutosta. Kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien ja hallintoasetuksen tulevilla tarkistuksilla varmistetaan vuoteen 2030 ulottuvan vihreän siirtymän yhdennetty suunnittelu, täytäntöönpano ja seuranta. Ne antavat EU:lle ja sen jäsenvaltioille mahdollisuuden edistyä tasapainoisesti. Tämä on otettu huomioon 55-valmiuspaketin ehdotuksissa, joissa käsitellään toimia kaikilla aloilla, teollisuudessa, liikenteessä, rakennuksissa ja energia-alalla. EU:n ja kansallisen tason täydentävät ja kohdennetut politiikat nopeuttavat käyttäytymisen muutosta, teknologista innovointia ja käyttöönottoa sekä uuden infrastruktuurin kehittämistä. Paketin kulmakivenä on hyödyntää **EU:n**

päästökauppajärjestelmän merkittäviä saavutuksia vahvistamalla sitä ja soveltamalla sitä uusilla aloilla, joilla päästövähennyksiä ei ole tähän mennessä tapahtunut. Viimeisten 16 vuoden aikana saadut kokemukset ovat osoittaneet, että päästökauppa on erittäin tehokas mekanismi päästöjen vähentämiseksi kustannustehokkaalla tavalla, kun taas sen tuottamalla tuloilla voidaan tukea siirtymistä puhtaampaan tuotantoon ja edistää innovointia.

Hiilen hintasignaalin lisäksi tarvitaan selkeitä **tavoitteita** muutoksen aikaansaamiseksi. Tästä on esimerkkinä **tarkistettu taakanjakoasetus**, joka antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden toteuttaa kansallisia toimia, joilla puututaan rakennusten, liikenteen, maatalouden, jätehuollon ja pienteollisuuden päästöihin. Ehdotuksella on tarkoitus vähentää näiden alojen päästöjä 40 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoteen 2005 verrattuna. Periaatteet, joiden mukaan suhteelliset ponnistelut jaetaan jäsenvaltioiden kesken, ovat samat kuin aiemmin. Jäsenvaltioiden erilaiset valmiudet toteuttaa toimia tunnustetaan edelleen asettamalla kansallisia tavoitteita, jotka perustuvat BKT:hen asukasta kohti ja joita mukautetaan kansallisten olosuhteiden ja kustannustehokkuuden huomioon ottamiseksi.

Laajentamalla päästökauppaa uusille aloille täydennetään paketin muita toimia, joilla pyritään saamaan aikaan muutoksia julkisissa ja yksityisissä investoinneissa, kuluttajien käyttäytymisessä ja liiketoimintakäytännöissä. Komission vaikutustenarvioinnit osoittavat, että jos tehtäisiin päätös olla soveltamatta päästökauppaa näillä aloilla, tarvittaisiin nyt tehtäviä ehdotuksia paljon tiukempia sääntelytoimia kaikilla aloilla. Tämä koskee erityisesti polttoainestandardeja, uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkuutta sekä verotusta.

2.2.1 Teollisuuden muutos ja hiilen hinnoittelu

Vihreä siirtymä tarjoaa runsaasti mahdollisuuksia eurooppalaiselle teollisuudelle, sillä maailma seuraa EU:n johtoasemaa puhtaiden uusien teknologioiden ja tuotteiden markkinoiden kehittämisessä sekä kestävien, paikallisten ja osaamista vaativien työpaikkojen luomisessa kaikkialla EU:ssa. EU:n teollisuus on valmis investoimaan, mutta se tarvitsee ennustettavuutta ja johdonmukaista sääntelykehystä, infrastruktuurin käyttömahdollisuuksia ja innovoinnin tukemista.

Valmiuspakettiin sisältyy uusia vaatimuksia, joiden mukaan teollisuuden on vähennettävä tuotantoprosessien hiilipäästöjä, mutta myös tukimekanismeja uusien teknologioiden käyttöönotolle. Innovaatorahasto, josta tuetaan yritysten ja pk-yritysten investointeja puhtaaseen energiaan, lisää rahoitustaan innovatiivisille hankkeille ja infrastruktuurille, joilla teollisuuden hiilidioksidipäästöjä voidaan vähentää. Erityistä huomiota kiinnitetään hankkeisiin aloilla, jotka kuuluvat hiilidioksidipäästöjen tullimekanismin (CBAM) piiriin.

Koska päästöjä on vähennettävä enemmän, komissio ehdottaa, että vuoteen 2030 mennessä EU:n tarkistetun päästökauppajärjestelmän⁴ kattamilla aloilla on vähennettävä kasvihuonekaasupäästöjä 61 prosenttia vuoden 2005 tasoon verrattuna. Tämän saavuttamiseksi vuotuista päästökattoa on alennettava niin, että se vastaa vuodelle 2030 asetettavaa korkeampaa tavoitetasoa.

⁴ Sähköala, energiaintensiivinen teollisuus, mukaan lukien öljynjalostamot, terästehtaat sekä raudan, alumiinin, metallien, sementin, kalkin, lasin, keramiikan, massan, paperin, pahvin, happojen ja suurissa erissä tuotettavien orgaanisen kemian kemikaalien tuotanto sekä ilmailu ja meriliikenne.

Hiilen hinnoittelun roolin vahvistamiseksi liikennealalla komissio ehdottaa, että nykyinen EU:n päästökauppajärjestelmä ulotetaan koskemaan **meriliikennettä** asteittain vuosina 2023–2025. **Lentoliikenteen** harjoittajilta vaaditaan myös lisäponnisteluja päästöjen vähentämiseksi, minkä vuoksi komissio ehdottaa tällä alalla nykyisin maksutta jaettavien päästöoikeuksien asteittaista poistamista. Jotta ilmailun päästöihin voitaisiin puuttua myös maailmanlaajuisesti, kansainvälisen lentoliikenteen päästöhyvitysjärjestelmä (CORSA) pannaan täytäntöön EU:n päästökauppajärjestelmän kautta. Aiomme paitsi harjoittaa EU:n sisäistä politiikkaa myös jatkaa yhteistyötä kumppaneidemme kanssa kansainvälisellä tasolla Kansainvälisen merenkulkujärjestön ja Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) kautta.

Maantieliikenteessä ja rakennuksissa käytetyt fossiiliset polttoaineet ovat myös merkittäviä päästöjen ja epäpuhtauksien lähteitä. Koska hiilestä irtautuminen on näillä aloilla ollut tähän mennessä hyvin vaikeaa, niillä on runsaasti innovointi- ja työllistämispotentiaalia. Esimerkiksi tieliikenteen päästökauppa lisää kannustimia puhtaampien polttoaineiden toimittamiseen olemassa oleviin ajoneuvoihin. Se parantaa markkinoilla olevien polttoaineiden saatavuutta nykyistä ajoneuvokantaa varten ja kannustaa polttoaineen toimittajia irtautumaan polttoaineissaan hiilestä. Hiilen hinta itsessään ei kuitenkaan takaa nopeaa siirtymistä päästöttömään liikkumiseen, vaan sitä varten tarvitaan täydentäviä politiikkoja, myös latausinfrastruktuurin osalta.

Samalla lailla päästökauppajärjestelmän soveltaminen polttoaineisiin rakennusalaan auttaa tuomaan markkinoille puhtaampia lämmityspolttoaineita, lyhentämään korjausinvestointien takaisinmaksuaikoja ja nopeuttamaan polttoaineen vaihtoa olemassa olevien rakennusten lämmityksessä ja jäähdytyksessä. Tätä täydennetään poliittisilla toimenpiteillä, joilla parannetaan rakennusten, energiaa käyttävien laitteiden ja energiasyönteiden energiatehokkuutta niin, että asuntoihin sekä lämmitykseen ja jäähdytykseen tarvittavan energian kokonaismäärä vähenee.

Tämän vuoksi komissio ehdottaa, että **tieliikennettä ja rakennuksia koskevaa päästökauppaa aletaan soveltaa vuodesta 2026 alkaen**. Tämä toteutetaan erillisessä järjestelmässä, jossa keskitytään alkupään polttoainetoimittajiin ja jossa polttoaineiden tuottajat veloitetaan noudattamaan järjestelmää sen sijaan, että vaadittaisiin yksittäisiä kotitalouksia tai tieliikenteen käyttäjiä osallistumaan siihen suoraan. Tieliikenteen ja rakennusalan päästöille asetetaan yläraja, ja päästökattoa alennetaan ajan mittaan, jotta kokonaispäästöt pienenevät.

Jos kansainvälisillä kumppaneilla ei ole vastaavaa tavoitetasoa kuin EU:ssa, on olemassa hiilivuodon riski, jossa tuotanto siirretään EU:sta muihin maihin, joiden päästövähennystavoitteet ovat alhaisemmat. Jos tämä riski toteutuu, maailmanlaajuiset päästöt eivät vähene. Tämän vuoksi, kuten tämän tiedonannon 4 jaksossa tarkemmin esitetään, komissio ehdottaa **hiilidioksidipäästöjen tullimekanismia**, jossa asetetaan tuontihinta rajoitetulle määrälle paljon saastuttavia tuotteita niiden hiilipitoisuuden perusteella.

Tämän vuoteen 2030 ulottuvan teollisuuden siirtymän ja sen jälkeen siirtymisen ilmastonutraaliuteen on oltava kollektiivinen ja osallistava ponnistus, jonka teolliset ekosysteemit yhdessä suunnittelevat. Päivitetyssä teollisuusstrategiassa ilmoitettiin, että työmarkkinaosapuolten ja muiden sidosryhmien kanssa luodaan yhdessä **siirtymäväyliä**, jotta voidaan kartoittaa, miten kaksitahoista siirtymää voidaan parhaiten nopeuttaa ja hyödyntää. Tässä yhteydessä tarkastellaan siirtymän laajuutta, nopeutta ja olosuhteita kunkin ekosysteemin kannalta. Väylien avulla määritellään tarpeiden laajuus, mukaan

lukien uudelleen koulutus sekä investointi- tai teknologiatarpeet, ja suunnitellaan toimia tarpeiden täyttämiseksi teollisuusstrategian etenemissuunnitelmien kaltaisten panosten pohjalta. Etusijalle asetetaan ekosysteemit, jotka sitoutuvat siirtymään ja kohtaavat eniten haasteita ja joihin kriisi on vaikuttanut voimakkaasti, kuten liikkuminen, rakentaminen ja energiaintensiiviset teollisuudenalat.

Komissio tunnustaa, että vihreä siirtymä voi onnistua vain, jos EU:lla on riittävästi ammattitaitoista työvoimaa kilpailukyvyyn saavuttamiseksi. Koulutus on keskeisessä asemassa vihreää taloutta koskevan tietoisuuden lisäämisessä ja osaamisen parantamisessa sellaisissa välineissä kuin Erasmus+-ohjelman vihreä osio ja ilmastoasioita edistävä koulutuksen koalitio. Komissio toteuttaa kestävästä kilpailukykyä, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja selviytymis- ja palautumiskykyä tukevalla Euroopan osaamisohjelmalla lippulaivatoimia, joilla tarjotaan ihmisille oikeanlaiset taidot vihreää ja digitaalista siirtymää varten. Osaamisohjelman yhteydessä komissio helpottaa myös uudelleen- ja täydennyskoulutusta koskevien sitoumusten laatimista kaikissa teollisuuden ekosysteemeissä. Useat ekosysteemit, kuten autoteollisuuden ekosysteemi, ovat jo sitoutuneet uudistamaan ja parantamaan työvoimansa osaamista koko arvoketjussa osana osaamissopimusta.

2.2.2 Puhtaampi liikkuminen ja liikenteen polttoaineet

Hiilen hinnoittelun lisäksi tarvitaan muita toimenpiteitä, jotta saadaan liikenne vakaalle tielle päästöttömyyttä kohti ja vähennetään ilman epäpuhtauksia, sillä liikenne muodostaa lähes neljänneksen EU:n kasvihuonekaasupäästöistä ja on suurin ilmansaasteiden aiheuttaja kaupungeissa. Päästöt ovat edelleen suuremmat kuin vuonna 1990, ja ilmastoneutraaliuden saavuttaminen edellyttää liikenteen kokonaispäästöjen vähentämistä 90 prosentilla vuoteen 2050⁵ mennessä.

Valmiuspakettiin sisältyy näin ollen neljä ehdotusta, joilla edistetään puhtaampia ajoneuvoja ja polttoaineita teknologianeutraalilla tavalla. Uusien henkilö- ja pakettiautojen **hiilidioksidipäästöstandardien tarkistamisella** pyritään edelleen vähentämään näiden ajoneuvojen kasvihuonekaasupäästöjä ja tarjoamaan selkeä ja realistinen etenemissuunnitelma kohti päästöttöntä liikkumista. Päästöttömien ajoneuvojen kysyntä kuluttajien keskuudessa kasvaa jo nyt voimakkaasti⁶.

Vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuuria koskevalla asetuksella varmistetaan, että puhtaiden ajoneuvojen lataamiseen ja tankkaamiseen otetaan käyttöön yhteentoimivaa ja käyttäjäystävällistä infrastruktuuria kaikkialla EU:ssa. Näin pysytään markkinoiden kehityksen tahdissa ja taataan, että infrastruktuuri kattaa myös maaseutu- ja syrjäiset alueet. Vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuuria koskevat ehdotetut pakolliset tavoitteet ovat avainasemassa tuettaessa puhtaampien ajoneuvojen yleistymistä ja näiden markkinoiden jatkuvaa kasvua, mikä tarjoaa EU:n autoteollisuudelle poikkeuksellisia mahdollisuuksia.

Kaikki nämä toimenpiteet vahvistavat ja täydentävät toisiaan. Kun otetaan huomioon, että auton käyttöikä on keskimäärin 10–15 vuotta, hiilidioksidipäästöjen hinnoittelu

⁵ Verrattuna vuoden 1990 tasoihin.

⁶ Lähes puoli miljoonaa uutta sähkökäyttöistä ajoneuvoa rekisteröitiin EU:ssa vuoden 2020 viimeisellä neljänneksellä. Tämä oli ennätyskorkea luku, ja se näkyi ennennäkemättömänä 17 prosentin markkinaosuutena. Lisäksi vuotuinen kokonaismäärä nousi miljoonaan uuteen sähköajoneuvoon, mikä tarkoittaa, että nykyinen sähkövetoinen kalusto kaksinkertaistui vain 12 kuukaudessa (Quarterly Report of European Electricity Markets, Q4 2020).

tieliikenteessä on toteutettava kiireellisesti, jotta nykyinen ajoneuvokanta saadaan puhtaammaksi. Lisäksi tiukemmat hiilidioksidipäästönormit nopeuttavat päästöttömien ajoneuvojen yleistymistä tieliikenteessä, kun taas infrastruktuurivaroitusten avulla otetaan käyttöön tarvittavat lataus- ja tankkausasemat. Ne palvelevat miljoonia uusia ajoneuvoja, joiden odotetaan valmistuvan vuoteen 2030 mennessä. Samalla rakennetaan edelleen kestävä ja maailmanlaajuisesti kilpailukykyistä akkujen arvoketjua.

Autoteollisuuden ja sen toimitusketjun siirtymä on jo käynnissä. Sitä varten tarvitaan rahoitusvaroja, esimerkiksi innovaatorahastoa, sekä valtiontukisääntöjen mukaisia mahdollisuuksia investointeihin, joilla luodaan uusia liiketoimintamahdollisuuksia teollisen ekosysteemin eri segmenteille. Lisäksi Euroopan sosiaalirahasto plussaa (ESR+), InvestEU-ohjelmaa ja muita EU:n rahoitusohjelmia voidaan käyttää uudelleen- ja täydennyskoulutustoimenpiteiden tukemiseen.

Komissio ehdottaa myös **kestävien polttoaineiden käyttöönoton edistämistä lento- ja meriliikenteessä**. Tällä täydennetään ilmailun ja meriliikenteen päästökauppajärjestelmää, ja sen myötä saastuttavista polttoaineista tulee toimittajille kalliimpia. **ReFuelEU Aviation** -aloite, jolla edistetään kestävä lentopolttoainetta, velvoittaa polttoaineiden toimittajat lisäämään yhä suuremman osuuden kestäviä lentopolttoaineita EU:n lentoasemilla tankattavaan lentopetroltiin. Lisäksi sillä kannustetaan ottamaan käyttöön synteettisiä polttoaineita (sähköstä tuotettuja polttoaineita). Tulevalla päästötöntä ilmailua koskevalla allianssilla täydennetään tätä työtä, jotta voidaan varmistaa markkinoiden valmius murroksellisiin ilma-aluskokoonpanoihin (esim. vety ja sähkö). Komissio kehottaa neuvostoa ja Euroopan parlamenttia myös nopeasti sopimaan päivitetystä yhtenäistä eurooppalaista ilmatilaa koskevasta sääntelykehiksestä, jonka arvioidaan vähentävän ilmailun päästöjä jopa 10 prosentilla.

FuelEU Maritime -aloitetta koskevalla ehdotuksella, jolla pyritään edistämään kestäviä meriliikenteen polttoaineita, asetetaan uusia vaatimuksia EU:n satamiin saapuville tai satamista lähteville aluksille riippumatta siitä, minkä lipun alla ne purjehtivat. Niiden käyttämän energian kasvihuonekaasupitoisuudelle asetetaan enimmäisraja ja näitä rajoituksia tiukennetaan ajan mittaan. Tuleva uusiutuvien ja vähähiilisten polttoaineiden arvoketjua koskeva allianssi edistää lupaavimpien polttoaineiden tarjontaa ja käyttöönottoa kaikissa liikennemuodoissa.

Varmuus näiden alojen päästötehokkuudesta voidaan taata vain varmistamalla, että uudet polttoaineet täyttävät uusiutuvia energialähteitä koskevat kestävyyskriteerit. Tämä yhteys on säilytettävä, ja meidän on varmistettava, että edistämme ainoastaan puhtaampia kehittyneitä biopolttoaineita ja uusia synteettisiä polttoaineita, joiden päästötehokkuus on paras. Ilmailun alalla pannaan täytäntöön ICAOn kansainvälisen lentoliikenteen päästöhyvitysjärjestelmä (CORSIA). Näitä toimenpiteitä täydennetään tarkistetulla energiaverodirektiivillä, joka tekee puhtaammista polttoaineista houkuttelevampia kaikissa liikennemuodoissa ja poistaa mahdollisuudet käyttää saastuttavia polttoaineita.

2.2.3 Energia

Energiankäytön osuus EU:n päästöistä on 75 prosenttia, joten energiajärjestelmän muutos on keskeisessä asemassa ilmastotavoitteidemme kannalta. Energian säästäminen ja uusiutuvien energialähteiden käyttö vielä käytettävässä energiassa on keskeinen tekijä työpaikkojen ja kasvun varmistamisessa ja päästöjen vähentämisessä.

Jotta voisimme saavuttaa vuoden 2030 tavoitteen, päivitetystä **uusiutuvaa energiaa koskevassa direktiivissä** ehdotetaan, että yleinen sitova tavoite uusiutuvien energialähteiden osuudelle EU:n energialähteiden yhdistelmässä nostetaan nykyisestä 32 prosentista uudelle 40 prosentin tasolle. Tätä täydennetään ohjeellisilla kansallisilla panoksilla, joista käy ilmi, miten kunkin jäsenvaltion olisi osallistuttava yhteisen tavoitteen saavuttamiseen. Ehdotuksella autetaan jäsenvaltioita hyödyntämään parhaalla mahdollisella tavalla kustannustehokkaita uusiutuvan energian mahdollisuuksia eri aloilla yhdistämällä alakohtaisia tavoitteita ja toimenpiteitä. Sen tavoitteena on tehdä energiajärjestelmästä puhtaampi ja tehokkaampi tukemalla uusiutuviin energialähteisiin perustuvaa sähköistämistä ja edistää uusiutuvien polttoaineiden, kuten puhtaan vedyn, käyttöönottoa esimerkiksi teollisuuden ja liikenteen kaltaisilla aloilla, joilla tämä on vaikeampaa.

Energiankulutuksen vähentymisen ansiosta voimme alentaa sekä päästöjä että kuluttajien ja teollisuuden energiakustannuksia. Energiatehokkuusdirektiivin tarkistuksessa ehdotetaan energiategokkuustavoitteiden tavoitetasoa nostamista EU:n tasolla ja niiden tekemistä sitoviksi. Tämän pitäisi vähentää energiankulutusta 9 prosentilla vuoteen 2030 mennessä verrattuna perusennusteisiin⁷. Tässä yhteydessä jäsenvaltioiden toimia ohjaavat myös energiategokkuuden ohjeelliset kansalliset viitearvot, jotka lasketaan uudella kaavalla. Rakennusten energiategokkuutta koskevan direktiivin tarkistuksessa, joka on tarkoitus tehdä myöhemmin tänä vuonna, yksilöidään erityistoimenpiteitä, joilla nopeutetaan rakennusten peruskorjausten määrää ja edistetään energiategokkuutta ja uusiutuvaa energiaa koskevia tavoitteita sekä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä rakennusalailla.

Energiatuotteiden verojärjestelmällä on luotava oikeanlaiset kannustimet, jotta voidaan sekä säilyttää sisämarkkinat että tukea vihreää siirtymää. Siksi **energiaverodirektiivin** tarkistuksessa ehdotetaan lämmitys- ja liikennepolttoaineiden vähimmäisverokantojen yhdenmukaistamista EU:n ilmasto- ja ympäristötavoitteiden kanssa. Samalla lievennetään sosiaalisia vaikutuksia. Uusilla säännöillä poistetaan vanhentuneet vapautukset esimerkiksi lento- ja meriliikenteessä sekä muut kannustimet fossiilisten polttoaineiden käytölle ja edistetään samalla puhtaiden polttoaineiden käyttöönottoa.

2.3 Vihreä siirtymä: Luonnonsuojelu ja EU:n luonnollisen hiilinielun lisääminen

Ilmatoon ja luonnon monimuotoisuuteen liittyviä kriisejä ei voida käsitellä erikseen. Voimme joko ratkaista ilmasto- ja luontokriisit yhdessä tai emme pysty ratkaisemaan kumpaakaan. Tämä tarkoittaa myös sitä, että emme voi käyttää enempää resursseja kuin maapallo voi tarjota käyttöömmee. Jos autamme herkkiä maa- ja meriekosysteemejä elpymään, ne voivat tarjota elämää maapallolla ja täyttää tehtävänsä ilmastomuutoksen torjunnassa. Luonnon ennallistaminen ja luonnon monimuotoisuuden elvyttäminen on olennaisen tärkeää hiilen sitomiseksi ja varastoimiseksi.

Siksi on lisättävä EU:n metsien, maaperän, kosteikkojen ja turvemaiden, valtamerien ja vesimuodostumien kykyä toimia hiilinieluinä ja -varastoinä. Nykyaikaistuneella

⁷ Viiteskenaariota, jota käytetään perustasonä määriteltäessä unionin tavoitetasoa, on päivitetty energiategokkuusdirektiivin tarkistamista koskevassa säädösehdotuksessa. Tavoitteet lasketaan vastedes käyttäen vuoden 2020 viiteskenaariön perustasonä, kun taas nykyiset energiategokkuustavoitteet on laskettu käyttäen vuoden 2007 viiteskenaariön perustasonä.

maatalousalalla tarvitsemme myös maatalouskäytäntöjä, joissa asetetaan maa ja luonto etusijalle ja uudistetaan maaperä laatua elintarviketurvamme varmistamiseksi.

Osana päivitettyä **maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta koskevaa asetusta** komissio ehdottaa kunnianhimoisempien tavoitteiden asettamista EU:n luonnollisten hiilipoistumien laajentamiselle, mikä on olennaisen tärkeää päästöjen tasapainottamiseksi ja ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi. Uudella ehdotuksella pyritään kääntämään nykyinen suuntaus, jossa hiilidioksidin poistumat vähenevät, ja lisäämään EU:n metsien ja muiden luonnollisten hiilinielujen laatua ja määrää. Siinä ehdotetaan, että EU:n tavoitteeksi kasvihuonekaasujen nettopoistumiksi LULUCF-sektorilla asetetaan 310 miljoonaa hiilidioksidiekvivalenttitonna vuoteen 2030 mennessä. Tämän yhteisen tavoitteen edistämiseksi esitetään erityisiä kansallisia tavoitteita. Vuoden 2030 jälkeen komissio arvioi edistymistä ja suunnittelee ehdotuksia tämän sektorin ohjaamiseksi oikeaan suuntaan ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi ottaen huomioon LULUCF-sektorin päästöt ja poistumat sekä maatalouden muut kuin hiilidioksidipäästöt.

Jäsenvaltiot säilyttävät jonkin verran joustovaraa taakanjakoasetuksen ja LULUCF-sektorin ponnistelujen jakamisessa, mikä tuo jälleen esiin 55-valmiuspakettiin sisältyvien eri ehdotusten keskinäisen täydentävyyden.

Komissio toteuttaa myös useita toimenpiteitä, joilla kannustetaan noudattamaan hyviä käytäntöjä biomassan tuotannossa ja varmistetaan, että puubiomassan tarjonta ja kysyntä pysyvät kestävyuden rajoissa⁸ ja että ne vastaavat tavoitteita, jotka liittyvät luonnon monimuotoisuuden ennallistamiseen, luonnon terveyden parantamiseen ja maapallon resurssien rajoissa pysymiseen.

Uusiutuvan energian tuotantoa koskevaan ehdotukseen sisältyy **bioenergian kestävyyskriteerien vahvistaminen** laajentamalla niiden soveltamisalaa ja suurentamalla hankinnalle kiellettyjä alueita. Bioenergian osuus uusiutuvan energian tuotannosta on tällä hetkellä noin 60 prosenttia, ja vaikka tämän osuuden ennustetaan vähenevän vuosina 2030–2050, uusiutuvan energian kokonaiskysyntä kasvaa. Ehdotuksessa vahvistetaan kaskadikäytön periaate. Sen mukaan suositetaan sellaista puun käyttöä, josta saadaan suurin lisäarvo, ja varmistetaan, että kestävästi hankitun biomassan käyttöä koskevat kansalliset tukijärjestelmät ovat sen mukaisia ja että vältetään luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvat haitalliset vaikutukset.

Uudella EU:n metsästrategialla, joka esiteltiin yhdessä 55-valmiuspaketin kanssa, sekä tulevalla uudella maaperästrategialla, EU:n luonnon ennallistamista koskevalla lailla ja hiiltä sitovaa viljelyä koskevalla aloitteella, jotka on tarkoitettu antamaan myöhemmin vuonna 2021, vahvistetaan edelleen EU:n luonnollisia hiilinieluja, varmistetaan, että luonnon monimuotoisuudella on keskeinen asema yleisessä lähestymistavassa, ja tuetaan metsätalouden ja metsäalan ratkaisevan tärkeitä sosiaalisia ja taloudellisia tehtäviä.

⁸ [JRC Publications Repository - Brief on the role of the forest-based bioeconomy in mitigating climate change through carbon storage and material substitution \(europa.eu\)](https://publications.jrc.ec.europa.eu/publication/?id=JRC115422).

3. MAHDOLLISUUDET JA KANNUSTIMET: INNOVOINTI JA INVESTOINNIT KILPAILUKYKYÄ EDISTÄVÄÄN SIIRTYMÄÄN

Siirtyminen ilmastoneutraaliin talouteen tukee innovointia. Euroopan vihreän kehityksen ohjelma on kasvustrategia, ja kuten EU:n päivitettyssä teollisuusstrategiassa todetaan, Fit for 55 -ehdotukset tarjoavat merkittäviä mahdollisuuksia kehittää, ottaa käyttöön ja viedä vähähiilisiä teknologioita sekä luoda vihreitä työpaikkoja⁹.

Asettamalla selkeät poliittiset puitteet yksityiskohtaisine tavoitteineen ja toimintalinjoineen komissio antaa sijoittajille lisää varmuutta ja vähentää riskiä investointien lukkiutumisesta hiili-intensiivisiin teollisuudenaloihin, jotka vanhentuvat ennen pitkää ja menettävät arvonsa. EU hyötyy etulyöntiasemasta, kun maailmanlaajuiset ilmastotoimet lisääntyvät. Vähähiiliseen talouteen tehtävät investoinnit voivat vauhdittaa talouskasvua ja työllisyyttä, nopeuttaa siirtymistä puhtaaseen energiaan, lisätä kilpailukykyä pitkällä aikavälillä ja vaikuttaa vihreään elpymiseen.

EU:n pitkän aikavälin talousarvio ja sen **Next GenerationEU** -elpymispaketti on suunniteltu erityisesti tukemaan vihreää siirtymää. Vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehysten ohjelmista 30 prosenttia on tarkoitettu ilmastotoimien tukemiseen esimerkiksi koheesiopolitiikan, maatalouden sekä ympäristön ja ilmastotoimien Life-ohjelman kautta. Tavoite, jonka mukaan 35 prosenttia Horisontti Eurooppa -puiteohjelman tutkimus- ja innovointirahoituksesta käytetään vihreisiin investointeihin, sekä ohjelman eri kumppanuudet ja missiot¹⁰ tarjoavat tarvittavat resurssit kestävien ja innovatiivisten ratkaisujen rakentamiseen vihreää siirtymää varten. Horisontti Eurooppa -ohjelmasta tuetaan merkittävästi pk-yrityksiä, erityisesti startup- ja spinout-yrityksiä, mullistavien innovaatioiden kehittämisessä ja laajentamisessa.

Lisäksi **elpymis- ja palautumistukivälineestä** rahoitettavilla jäsenvaltioiden kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmilla on edistettävä vihreää siirtymää toimenpiteillä, joiden osuus on vähintään 37 prosenttia suunnitelmien määrärahoista. Julkinen rahoitus ei kuitenkaan riitä. Strategia kestävään talouteen siirtymisen rahoittamiseksi auttaa vapauttamaan tämän siirtymän rahoittamiseen tarvittavia yksityisiä investointeja¹¹.

Komissio kannustaa jatkossakin tekemään investointeja vihreään siirtymään. Kun komissio tarkastelee uudelleen ympäristöä ja energiaa koskevia valtiontukisuuntaviivoja, se kiinnittää erityistä huomiota sen varmistamiseen, että ne vastaavat Euroopan vihreän kehityksen ohjelman soveltamisalaa ja tavoitteita. IPCEI-tiedonannon tuore arviointi osoitti, että säännökset toimivat hyvin, mutta joitakin kohdennettuja mukautuksia tarvitaan. Erityisesti on lisättävä avoimuutta ja helpotettava pk-yritysten osallistumista sekä annettava ohjeita kriteereistä, joiden mukaan voidaan yhdistää varoja kansallisista budjeteista ja EU:n ohjelmista.

Tämän tueksi Fit for 55 -ehdotuksiin sisältyy omia rahoitusvälineitä, joilla tuetaan oikeudenmukaista siirtymää ja jotka perustuvat **päästökauppajärjestelmän laajentamisesta ja vahvistamisesta** saataviin tuloihin. Tämä korostaa jälleen kerran tämän ehdotuspaketin eri osien välistä yhteyttä. Nykyisiä solidaarisuusmekanismeja ja -rahastoja vahvistetaan, jotta voidaan puuttua jakaumavaikutuksiin ja lisätä investointeja innovatiivisiin vähähiilisiin ratkaisuihin. Innovaatorahaston kokoa ja soveltamisalaa

⁹ Ks. vaikutustenarviointi, joka liittyy tiedonantoon ”EU:n ilmastotavoite vuodelle 2030 entistä korkeammalle”, SWD(2020) 177 final.

¹⁰ Vihreää siirtymää varten erityisen tärkeitä ovat seuraavat missiot: ilmastoneutraalit ja älykkäät kaupungit; terveet valtameret, meret ja rannikko- ja sisävedet; maaperän terveys ja elintarvikkeet sekä ilmastomuutokseen sopeutuminen ja yhteiskunnallinen muutos.

¹¹ [COM \(2021\) 390 final](#)

laajennetaan siten, että siitä myönnetään tukea hiilisopimusten muodossa toteutettaville hankkeille, joilla pyritään saamaan aikaan päästövähennyksiä teollisuudessa.

4. KESTÄVÄ EU KESTÄVÄSSÄ MAAILMASSA

Vaikka EU:n osuus maailman hiilidioksidipäästöistä on vain kahdeksan prosenttia, se tunnustaa olevansa vastuussa suuremmasta osuudesta kumulatiivisia päästöjä. EU on sitoutunut etenemään päättäväisesti kohti vihreää, kilpailukykyistä ja osallistavaa kiertotaloutta. Euroopan vihreän kehityksen ohjelma, joka toimii EU:n kasvu- ja kilpailukykystrategiana, muovaa osaltaan globaalia narratiivia, vaikuttaa poliittisiin ja liiketoiminnan markkinoihin ja näyttää esimerkkiä.

Maailmanlaajuinen sitoutuminen ja kansainvälinen yhteistyö ovat avainasemassa ilmastokriisin ratkaisemisessa, ja EU toimii aktiivisesti kumppanimaiden kanssa kahden- ja monenvälisesti.

Fir for 55 -paketti on tärkeä välitavoite matkalla Glasgow'hin, jossa seuraava Yhdistyneiden kansakuntien ilmastokokous (COP26) järjestetään myöhemmin tänä vuonna. Tämä 55-valmiuspaketti tarjoaa perustan EU:n sitoumuksille maapalloa ja maailmaa kohtaan Pariisin sopimuksen mukaisesti.

EU on vakaasti päättänyt varmistaa, että hiilestä irtautumisen eteneminen EU:ssa ei tarkoita sitä, että hiilidioksidipäästöt siirtyisivät EU:n rajojen ulkopuolelle. Tällaista hiilivuotoa on tähän saakka ehkäisty myöntämällä ilmaisia päästöoikeuksia päästökauppajärjestelmässä. Järjestelmä on vähentänyt tehokkaasti hiilivuodon riskiä, mutta samalla se myös heikentää kannustimia investoida ympäristöystävällisempään tuotantoon kotimaassa ja ulkomailla.

Tämän vuoksi komissio ehdottaa nyt **hiilidioksidipäästöjen tullimekanismia** (CBAM). Mekanismi on suunniteltu ilmastotoimien välineeksi, ja sillä otetaan käyttöön markkinadynamiikka, joka suojelee EU:n ja maailmanlaajuisista ilmastopolitiikkaa vähentämällä kasvihuonekaasupäästöjä EU:ssa ja maailmanlaajuisesti ja kannustaa asianomaisia aloja nykyaikaistamaan toimintaansa, tekemään siitä kestävämpää ja vähentämään hiilipitoisuutta.

Hiilitullimekanismi otetaan asteittain käyttöön muutamien valittujen tuotteiden osalta. Ensimmäisinä vuosina sovelletaan yksinkertaistettua järjestelmää, jonka tavoitteena on helpottaa mekanismin sujuvaa käyttöönottoa. Hiilitullimekanismia koskevalla ehdotuksella varmistetaan, että hiilen hinta on sama kotimaisissa ja tuontituotteissa, mikä takaa syrjimättömyyden sekä sen, että noudatetaan WTO:n sääntöjä ja EU:n muita kansainvälisiä velvoitteita. Kyseisillä aloilla hiilitullimekanismi otetaan asteittain käyttöön ja ilmaisista päästöoikeuksista luovutaan. Näin varmistetaan, että uusi järjestelmä tarjoaa EU:n ja ulkomaisille teollisuudenaloille voimakkaampia kannustimia innovoida ja vähentää päästöjä. Lisäksi EU:n ulkopuoliset alat ja yritykset, joiden tuotantopsykleissä hiilipitoisuus on jo alhaisempi tai joihin sovelletaan samanlaista hiilen hinnoittelujärjestelmää, hyötyvät tästä hiilitullimekanismin puitteissa. Näin ollen mekanismi on myös kutsu kansainvälisille kumppaneille ilmastotavoitteiden tiukentamiseen yhdessä.

Maailmanlaajuinen luopuminen fossiilisista polttoaineista on jo hyvässä vauhdissa. Vaikutukset ulottuvat ilmastoa ja ympäristöä pidemmälle ja ovat myös geopoliittisia. EU:n on mukautettava politiikkojaan varmistaakseen vakaa siirtymä myös rajojensa ulkopuolella. Tässä hengessä Euroopan komissio aikoo pian esittää uutta lainsäädäntöä,

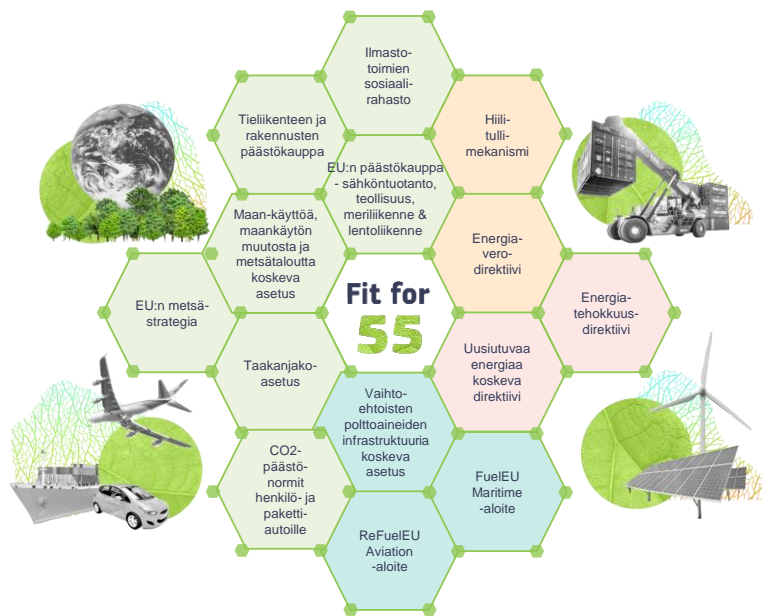
jolla minimoidaan EU:n vaikutus metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen maailmanlaajuisesti ja sisällytetään yritysten kestävä hallinnointi yritysten strategioihin.

Odotamme, että myös kumppanimme noudattavat Pariisin sopimuksen mukaisia sitoumuksiaan ja olemme valmiita työskentelemään yhdessä vahvistamalla **EU:n ilmastodiplomatiaa**. Jotta voimme parantaa yhteistyötä kansainvälisten kumppaniemme kanssa ja helpottaa maailmanlaajuisista siirtymistä hiilineutraaliin talouteen, tarkoituksena on hyödyntää kaikkia EU:n ulkopolitiikan välineitä ja saada ne vastaamaan näitä korkeampia tavoitteita. Osana kahdenvälisiin kumppanuuksiin ja monenvälisiin järjestöihin liittyvää ilmastodiplomatiaansa EU varmistaa, että se kuulee ja avustaa kumppaneitaan sekä selittää toimiaan ja mahdollisuuksien mukaan ottaa kumppaninsa huomioon pitäen kuitenkin kiinni Pariisin sopimuksessa asetetuista päätavoitteista. Tähän sisältyy myös tuki ilmastorahoitukselle, jolla autetaan haavoittuvassa asemassa olevia maita sopeutumaan ilmastonmuutokseen ja investoimaan kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen. EU ja sen jäsenvaltiot ovat johdonmukaisesti olleet maailman suurin julkisen ilmastorahoituksen antaja matalan ja keskitulotason maille, ja tämä jatkuu edelleen. Erityistä huomiota kiinnitetään vähiten kehittyneiden maiden tarpeisiin.

5. PÄÄTELMÄT

Euroopan unioni perustuu yhteisten politiikkojen laatimiseen yhteisten etujemme saavuttamiseksi. Se edellyttää jäsenvaltioiden välistä ja sen kansalaisten välistä solidaarisuutta näiden tavoitteiden saavuttamiseksi ja unionin etujen hyödyntämiseksi. Samalla kaikki toimivat omien valmiuksiensa ja mahdollisuuksiensa mukaisesti ja ottavat huomioon erilaiset kansalliset erityispiirteet ja lähtökohdat tavoitteen saavuttamisessa. Tämä 55-valmiuspaketti on suunniteltu tässä hengessä: ponnistelut jaetaan jäsenvaltioiden kesken kustannustehokkaimmalla tavalla ottaen huomioon eroavaisuutemme ja tukea annetaan sitä eniten tarvitseville sen varmistamiseksi, että siirtymä toteutetaan kaikkia hyödyttävällä tavalla.

Ehdotuspaketti on laadittu huolellisesti sen varmistamiseksi, että luodaan oikea tasapaino poliittisten toimenpiteiden ja tulojen välillä, jotta voidaan suunnitella ja edistää oikeudenmukaista ja perustavanlaatuista muutosta kaikkialla EU:n taloudessa. Kunkin välineen painotuksen muuttamisella on väistämättä kerrannaisvaikutuksia useisiin muihin välineisiin, ja ehdotettujen toimenpiteiden mahdollinen poistaminen edellyttää ehdotusten tehostamista muilla aloilla. Jotta saamme Euroopan unionin valmiiksi 55:een ja voimme vähentää päästöjäme vähintään 55 prosenttia, tarvitsemme kaikkia näitä välineitä ja tätä tasapainoa.

Fit for 55 -paketissa tunnustetaan, että EU:n kansalaisille on tarjottava parempaa tietoa, kohtuuhintaisia vaihtoehtoja ja asianmukaisia kannustimia, jotta voidaan tehdä yksilölliset muutokset, jotka yhdessä auttavat meitä elämään tasapainossa ympäristön ja maapallon kanssa. Kaikkien alueiden asukkaat ja kaikenikäiset kansalaiset otetaan tiiviisti mukaan toimien täytäntöönpanoon esimerkiksi eurooppalaisen ilmastopuolustuksen ja Euroopan tulevaisuutta käsittelevän konferenssin kansalaispaneelien kautta. Tässä 55-valmiuspaketissa tunnustetaan myös, että hiilen hinnoittelu on tuloksellista, ja siinä yhdistetään yritysten ja markkinoiden taloudellinen voima, jotta talouteemme saadaan aikaan rakenteellisia muutoksia, jotka tarjoavat tarvitsemiamme puhtaampia ja terveellisempiä tuotteita ja palveluja. Lisäksi se antaa EU:lle mahdollisuuden muokata pitkän aikavälin investointeja, johtaa markkinoita ja valvoa uusien vihreiden standardien noudattamista. Juuri tämä yhdistelmä antaa EU:lle valmiudet ilmastoneutraalia tulevaisuutta varten.

Ilmastonmuutoksen haasteet edellyttävät maailmanlaajuisia toimia, ja EU jatkaa aktiivista yhteistyötä kumppanimaidensa kanssa ilmasto- ja energiasiirtymän tukemiseksi maailmanlaajuisesti.

Komissio on nyt esittänyt tarvittavat ehdotukset, joiden avulla EU voi täyttää sitoumuksensa ja saavuttaa tavoitteensa ja todella mukautua edessä olevaan muutokseen. Pyydämme Euroopan parlamenttia ja neuvostoa aloittamaan nopeasti nyt esitettyjä ehdotuksia koskevan lainsäädäntötyönsä ja varmistamaan, että niitä käsitellään johdonmukaisena pakettina ottaen huomioon niiden väliset moninaiset yhteydet.

Ratkaiseva vuosikymmen on jo alkanut. EU:n on saatava mahdollisimman nopeasti käyttöönsä koko välineistö, jotta sillä on valmiudet saavuttaa vuodelle 2030 asetettu 55:n prosentin tavoite ja jotta EU saatetaan päättäväisesti ensimmäiseksi ilmastoneutraaliksi maanosaksi vuoteen 2050 mennessä.